

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház).
hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hónapra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadóhivatal:
Kölcsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögcentiméternyi — hirdetési ár
8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok ár-
kedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

armond sora után

fiizelő

PE 728

Az újévi beszédek.

Elhangzottak a nagyban várt új-
évi beszédek.

A legnagyobb kíváncsisággal ter-
mészetesen a Tisza István beszédét
várták, mert a lapok előre azt körtöl-
ték, hogy Tisza István nagyszámú
politikai nyilatkozatokat fog tenni.

Elofvastuk a Tisza beszédét, de
bizony hiába keressük benne a „nagy-
fontosságú politikai nyilatkozatokat”-at
mert sehol sem találjuk.

Beszéde leginkább a harczoló el-
lenzék ellen van intézve s fenyegetést
tartalmaz, a mitől ugyan a küzdők tá-
borá egy cseppet nem ijed meg s a
küzdelmet folytatja tovább.

Igen jelentős a gróf Apponyi Al-
bert beszéde, a ki határozottan elítéli
Tisza István politikáját.

Az elhangzott újévi beszédekről
különbön a következőkben számolunk be:

Tisza Istvánnál.

Nagy Ferencz üdvözölte a szabadelvű
párt nevében Tiszát, a ki válaszában a töb-
bek közt a következőket mondotta:

Azt hiszem, hogy a jelen viszonyok kö-
zött meg kellett változnia taktikai magunk-
tartásának, mert hiszen nagy, elvi kérdések
ben tranzió, frontváltoztatást nem ismer-
merek, nem is fogok ismerni soha, de a tak-
tikának a pillanat igényeihez kell alkalmaz-
kodnia, és változó viszonyokhoz képest kell
módosulnia s amidőn azt láttuk, hogy meg-
van a hajlandóság az ellenzék nagy részé-
ben is visszatérni a magyar parlamentariz-
mus nemesebb és tisztább tradícióihoz ak-
kor hiba lett volna a mi részünkről ennek
utjában nehézségeket gördíteni és megakadá-
lyozni azt a fejlődést, amely már hála Iste-
ennek ma már beállott, hogy az ország köz-
véleményének tulajdonó többsége, a parla-
menti pártok komolyabb és hazafiasabb ré-
szé elítéli az obstrukciót s hogy a parla-
menti küzdelemnek e nemét ma már csak
egy csekély töredék vivja tovább.

Igaz, meglassította eljárásunkat, akción-
kat ez a körülmény. Igaz, konkrét eredmé-
nyel ma sem számolhatunk be és csigalép-
tekkkel közeledünk csupán ahhoz, hogy leg-
alább a nemzet érdekében legelőszörben szük-
séges javaslatok törvényerőre emelkedjenek.
De én azért ma mégis arra kérék bennet-
ket, tisztelt barátaim, hogy ne vesztitek el
türelmünket s ne térjünk le arról az útról, a
melyet az utolsó hetek alatt követünk. Kér-
lek erre azért, mert először is nem tudom
feltenni magyar emberről, senkiről azt a czi-
nikus kokságokat, hogy akkor is, mikor vilá-
gosan sérti a nemzet érdekeit, akkor is, mi-
dőn világosan ellentétben áll a közvélemény-
vel, világosan ellentétben áll a parlament
tulnyomó nagy többségének akaratával, a
végleteleg akarja ezt az ellenállást folytatni.
De kérék azért is, mert ha akarja is, nem
képes a végleteleg folytatni; mert ha lassan
is, ha kellemetlenségek árán is, ha az ország
és a magyar nemzet sok tekintetben való
károsításával is, de ily csekély számú töre-
dek ellenállását még ezen a módon is sike-
rűlni fog legyőzni.

Végre pedig kérék azért, mert ezek az
urak, a mellett a nagy kár mellett, amit az
országnak okoznak, akarunk ellenére egy
nagy szolgálatot is tesznek a közügynek,
nagy szolgálatot azért, mert bemutatják az
obstrukció káros következményeit a maguk
teljességében. Bemutatják teljes tarthatatlansá-
gát annak, hogy egygyr ember így tehesse
tönkre a nemzet érdekeit s így akaszhassa meg
a nemzeti akarat érvényesülését. Ebben ne
akadályozzuk mi meg ezeket az urakat, hogy
e szolgálatot megtegyék és majd szedjük le
annak gyümölcsait akkor, midőn azok meg-
érették. Szedjük le, ismételn, lehetőleg úgy,
hogy ebben a munkában, a magyar parla-
mentarizmus konszolidációjának nagy mun-
kájában, pártkülönbség nélkül vehessen részt
minden komoly politikus. En azt hiszem,
elégedjünk meg inkább kevesebbkel, mint ta-
lán óhajtanók, ha sikerül azt könnyűvársra,
az összes komoly politikai tényezők bele-
nyugvásával keresztül vinni.

Mert, azt hiszem, teljesen így érünk
ezt. Így érnék el azt a magasfokot, azt,
amely mindenekelőtt legeg előtűnik, hogy
a magyar parlamentarizmus ismét egész-
sleges alapokra helyezzük (Előnk helyeslés).
hogy az ismét a magyar nemzet eljénének
magas elvi alapokon nyugvó mérközési tere
legyen, hogy ismét a magyar közéletnek
oly szentélye legyen, amely tekintélyt su-
gázoz mindenfelé, amely rokonszenven, tisz-
teletet parancsol és ébreszt mindenkinben,
mert hiszen a magyar nemzetnek legna-
gyobb érdeke ebben rejlik. Ezt a célt —
mondom — így tudjuk legjobban bizto-
sítani.

Jövendő mondással foglalkozni nem
szoktam; lehet, hogy hosszú, nehéz küzde-

lem választ még el ettől, a nemzet érdeké-
ben annyira kíváncsot eredménytől, de, t.
barátaim, én teljes bizalommal és teljes re-
ménytel, mert bármint sőtét aggodalmak-
kal is töltőn el sok minden, amit magam
körül látok, kishitő abban a tekintetben
nem voltam soha és nem vagyok ma sem,
hogy rendületlenül bízom a magyar nem-
zet politikai belátásában, a melynél nem
fog süket fülekre találni, egy tettehívő,
öntudatos, erőteljes férfiszó és bízom ren-
dületlenül abban a tettekre kész kitarásban,
a mely ennek a pártnak minden tagját kell,
hogy áthassa.

A közelmúlt küzdelmei lélekemelő ta-
nuságot tettek a mellett az elhatározás
mellett, a mellett a harci kedv, a mellett
a megbízhatóság mellett, a melyet e párt
minden tagja tanusított. Fogadjátok ezért az
ország, a haza nevében hálás szívvel fa-
kadó köszönetemet és ha ti, t. barátaim,
cserében azért a rendületlen bizalomért,
a melylyel én irántuk viseltetem, — ide
hozzátok a ti bizalmatoknak fényes jeleit
is, hát engedjétek meg, hogy, ha talán
aggaszt is az a gondolat, vajjon baráti jó-
indulatotok nem tesz-e elfoglalt benneteket,
vajjon nem becsülik-e túl azon erőt, ame-
lyet én a közügy szolgálatába állíthatok, s
vajjon nem fog-e csalódás érni benneteket;
engedjétek meg, hogy egy körülményben
keressek megnyugvást és reményt és ez az,
hogy tagadhatatlanul mindig erő fejlődik ab-
ban, ha egy becsületes ember egy igaz ügy-
gyel teljesen, a maga egész valójában ösz-
szesforr. Arról pedig biztosíthatlak bennet-
ket, hogy az az ügy, amelynek szolgálatára
vállalkoztunk, az az ügy rendelkezik egész
valómmal. Szolgája, eszköze vagyok annak
testestül-lelkestül. Aggammak minden gon-
dolata, szívemnek minden dobbanása, aka-
raterőmnek minden porckijája ennek az ügy-
nek szolgálatában áll.

Perczel Dezsőnél.

A képviselőház elnökénél Kristoffy Jó-
zsef tartotta az üdvözlő beszédét. Perczel
elnök a többek közt a következőkkel válaszolt:
Sok nehézséggel kell megküzdönnem,
mert, t. barátaim, legjobban tudjátok azt,
hogy azok a remények, amelyek a ház-
szabályoknak régen érzett hiányossága és
meg nem felelő volta folytán azoknak a
legutóbbi időben történt módosításához fi-
zódtek, nem teljesültek és nagyon is iga-
zolták lett az akkor mársokaknak kebelében
élő kétség, vajjon azok be fognak-e válni,
mert a gyakorlati életben ez a reform csak
azt eredményezte, hogy ma mindnyáján
kénytelenek vagyunk beismerni, hogy nem-
csak hogy semmivel nem jobbak a házsa-
bályok, hanem sok tekintetben rosszabbak.
Ha visszatérünk a legutóbbi törté-
tekre, ha visszatérünk az egész eszén-
dőre, bizony — sajnos — nem igen sok ör-
vendeteset látunk. A parlamentnek műkö-
dése csaknem folyton eredménytelen volt,
semmi hasznos törvényhozási munkálkodást
felmutatni nem tudunk. Még sajnosabbá
teszi a mostani helyzetet, hogy ha elhagyva
a repositív visszapiantást, a jövőbe ki-
ván szemünk tekinteni, ott is — mint igen
helyesen mondta az igen t. szónokokok —
fájdalom, csak bizonytalanságot, csak bizen-
nyos ködöt látunk. Adja az Isten, hogy ezen
a ködön keresztül, amely most még teljes
sűrűségben nehezedik az országra, mind
előbb egy igen fényes napugár hatoljon
keresztül.

Bárd Podmaniczky-nél.

Az országgyűlési szabadelvű párt elnöke
előtt Kubinyi Géza tolmácsolta a párt jó-
kívánságát.

Kossuth Ferencznél.

A párt nevében Babó Mihály üdvözölte
Kossuth Ferenczet.

Babó beszédét így végezte:
En és az a párt, a mely előtted kül-
döttéigleg megjelent, azt kívánjuk, hogy
ebben az új esztendőben legyen erőd, kitar-
tásod és türelmed a harchoz és lobogtatni
fenn az utat a zászlót, a melyre a haza fű-
getlensége van írva. A jövőbe pillantva, zse-
meink előtt egy óriás terület tárul fel, me-
lyen a nemzetnek anyagi és erkölcsi önállósá-
gáért nagy harcot kell vívnia. Érttem a
gazdasági kiegészítés kérdését, melynek me-
goldása a nemzetre vár és érttem a véderő-
javaslat kérdését, melyet előbb-utóbb nemzeti
szellemben el kell intézni. Legyen Isten áldása
küzdölkedben, melyben az a jelszavak: Előre,
fel a küzdelemre, hogy a haza nagy, diadal-
mas, boldog és független legyen. Az Eg tar-
son meg nekünk és szeretett hazánknak.

Kossuth Ferencz megköszönte az üd-
vözlést, a többek közt így szól:
Ha mi egy kitűzött célt el nem ér-
hetünk az idő szerint kivételes fegyverek-
kel küzdve és nem lehetvén állandóvá tenni
a kivételes küzdelmet, ráérünk a rendes
parlament küzdelem tereére, ezzel nemcsak
hogy nem mondunk le a kitűzött célról,
nemcsak hogy nem kételkedünk a sikerben,
hanem bizalmunk oly nagy, hogy nemcsak
egy rövid fellendülés szalmatizére képesít,
de hosszú s ha kell, évekig, sőt évtizede-
kig tartó küzdelemre.

Cél tudatosan fogunk harcolni a jövő-
ben is és úgy, mint a múltban, az alkalmak-
hoz fogjuk időniti küzdelmeink fegy-
verét.

Felemelt fővel fogunk tovább járni az
elvhűség és hazafiság egyenes útján. Ma-

gasan fogjuk hordani soha be nem moc-
kolt zászlónkat, melynek tisztasága előtt el-
lenfeleink is meghajolnak, mert tényleg
meg is hajolnak azok, akik az önzetlen ha-
zafiságot, a megdöntéssel párosult erőt és
elhatározást, a változatlan elvhűséget és
törhetetlen következetességet tisztelik.

Ezt fogjátok megtalálni bennem, a ti
szerető öreg vezéreteknél hi és jó bá-
rátok; és ezt fogom keresni és meg fogom
találni bennetek, kiknek hazafiságában bizva-
bizom és építeni is fogok rá a jövő idők
küzdölkedben.

Az ég áldjon meg és adjon nektek
boldogságot, s a hazának örök életet!

Gróf Apponyi Albertnél.

Szentiványi Árpád beszédre gróf Ap-
ponyi Albert hosszasan nyilatkozott.

Érdekes, amit álláspontjának indokolá-
sára elmondott.

A beszéd e része így hangzik:

Azt talán mondanom sem kell, hogy az
én politikám ezental is az lesz, ami volt ak-
kor, amikor a nemzeti párt keretében együtt
működünk. (Eljenzés.) Ennek a politikának
meg nem szakadt, de kezemből kiesett fona-
lát veszem újból kezembe. A magyar nem-
zeti gondolatnak érvényesülését írják zászló-
nkra az egész vonalon. És itt van ami po-
litikai törekvésünknek jellemző momentuma,
ezekben a szavakban: „az egész vonalon be-
felé épp úgy — mint kifelé, tilos területek
nem is mérve (Eljenzés tetszés), mint a
minőket ismert a hivatalos politika. Ez a
politika a nemzeti gondolattal akarja át-
hatni mindazokat az intézményeket is, a
melyek akár az uralkodónak fizikailag egy-
eséges személyével, akár a közösekkel nyilvá-
nított ügyekkel függnek össze, amely tilam
amint mondtam — e tekintetben sehol
sem ismer.

Hogyan képzelhetjük azt, hogy a ma-
gyar nemzeti gondolat, hogy a magyar ál-
lami eszme, hogy a magyar nemzeti kultúra
befelé hódítson, imponáljon nem magyarjuk
polgárainknak, ha nem bír elég erővel arra,
hogy magának az államnak összes intézmé-
nyeiben érvényesülni tudjon. (Ugy van! Ugy
van!) Ilyen politikát, t. barátaim, csak az
erősnek és a korrupciónak eszközeivel
lehet fentartani, olyan politikát, amely azt
akarja, hogy a nemzet ne akarja azokat,
amiket akarja, csak a nemzeti akarat-
nak ilyen vagy olyan módon való megha-
mításával lehet alkotmányos formák közt
fentartani. Az utolsó időknek egész története
ennek a benső ellenmondásnak illusztrációja
és annak igazolása, hogy nemzeti politikát
vagy egészében lehet csak csinálni, vagy se-
hogy. (Eljenz helyeslés és eljenzés.)

Hát t. barátaim, ez a tapasztalat ön-
magában arra indít engem, hogy most már
ne vállalkozzam egy olyan politikának a tá-
mogására, a mely nem nyújt nekem tel-
jes biztosítékot arra, hogy a nemzeti irányít
egy organice és a maga egészében fogja
megvalósítani.

A kormány politikájára nézve az egy-
nevezett katonai engedmények magukban
véve nekem még garanciát nem nyújtanak.
(Helyeslés.)

Nem nyújtanak garanciát először azért,
mert bár elégségeseknek tartottam és tar-
tom is arra, hogy a felizagott kedélyeknek
konfliktusában egy bizonyos fegyverszünet
álljon be, de arra, hogy a nemzetnek e té-
ren is táplált jogos aspirációját és szük-
ségszerű kívánságait a maguk teljességé-
ben kielégítsék, elegendőnek nem tartom.
(Helyeslés.) Másodszor pedig azért, mivel
egyeoldalon csak a közjogi kérdéseknek
egyikére vonatkoznak és nem tartalmaznak
magukban — és hiába keresem a kormány
programjában és a kormány bármely nyil-
latkozatában — azt a hitvallást, hogy az
egész vonalon minden közjogi vonatkozás-
ban, Magyarország és a magyar korona
összes külső megjelenéseiben is érvényesi-
teni akarja a nemzeti jelleget. Ebben az
irányban tehát nincs olyan megnyugvásom,
hogy bizalmamat előre lekötthessem. (Eljenz
helyeslés.) De t. barátaim attól is kell tar-
tanunk, hogy a miért mi ma a mult kor-
mányt támogattuk, t. i. az egyetemes Ma-
gyarország belsőletének integritása tekinte-
tében, ez sem áll már fenn köztűntük és
a kormány közt. (Ugy van! Ugy van!) Nem
akarok vádolni, mielőtt bizonyíthatnák, még
kevésbé akarok gyanúsítani; örülni fogok,
hogyha e tekintetben aggodalmaim be nem
válnak, de politikai egységekre nézve igaz-
ságos az az élet, vagy legalább helyes az
a praesumptio, a melyet az ő egész mult-
juktól és következetes cselekvéseiktől von-
hatunk le. És ha magam előtt látok egy
alakulást, a melynek élen olyan férfiak ál-
lanak, a kik a közélet szabadságának és
tisztaságának biztosítására velünk egyetér-
tőleg hozott rendszabályokat következetes-
sen ellenézték, hát akkor a legkevésbé
mondok, ha azt mondok, hogy ezen a té-
ren nem szól mellettük egy olyan prae-

sumptio, a mely engemet kedvező tények
bizonyítása előtt arra készíthetne, vagy fel-
jósíthatna, hogy nekik bizalmat előlegez-
zek. (Eljenz eljenzés és helyeslés.)

A czivillista főlemelése.

Félhivatalosan jelentik a következőket:
A czivillista főlemeléséről szóló törvény-
javaslat az obstrukció miatt nem került
napirendre az országgyűlésen, az 1903.
évből e miatt nem is emelték fel a
czivillistát. Az új, 1904. évből azonban
már alkalmasint a kétféleképpen koronával
felemelt czivillistát fogja utalványozni
az udvarnak a magyar kormány, mert
az 1904. év első felére szóló osztrák
költségvetésben, melyet a 14. szakasz
alapján az uralkodó léptetett életbe,
már a főlemelt 11,300,000 koronás czi-
villista szerepel. Ehhez a bőkezűséghez
azonban bizonyára az ellenzéknek is
lesz még szava.

Egy kormánypárti képviselő el-
len. Zombor város képviselőjét, Drakulics
Pált több mint ezer választója ezzel a ke-
vésbé megfizetett nyilatkozattal lepte meg:
Drakulics Pál dr. Zombor szab. kir. város
országgyűlési képviselője, mind politikai —
mind társadalmi botlási oly mérveket ölte-
nek, hogy az egész ország figyelmé reánk
váltástokra irányul s nehogy a közvélemény
elítéljen bennünket azért, mintha szó nélkül
tűnének ennek az embernek botrányos, ki-
hívó és megfélemlítésre irányzott magavise-
letét s nehogy azt higgye a világ, hogy mi
vele bármilyen tekintetben szolidárisak vagyunk
mi a dílórtak, mint választók ezennel kijel-
lentük hogy: Drakulics Pál dr. Zombor
város képviselőitelt méltatlannak tartjuk egy
társadalmi, mint politikai magaviseletét elítél-
jük és tőle a bizalmat ezennel megvonjuk.
Zomborban, 1903. decz. hóban.

A nyitrai főispán installációja.

Thuróczy Vilmos, akit Széll Kálmán nyuga-
lomba küldött, Tisza azonban ismét Nyitra-
megye élére állított január 7-én tartja szék-
foglalóját. Thuróczy első főispánsága gyá-
szosan emlékeztet Nyitra megyében. A hir-
dezt két nyitrai választás 1895-ben egy
szintén az 1896-iki halatallanul erőszakos és
jogtörő választást Thuróczy alatt folyták
le. Tisza jól tudta, hogy mit mivel, mikor a
törvénytelisék Kramolin helyébe Thuróczyt
küldte Nyitra megyébe.

A hétről.

Kolozsvár, jan. 2.

(Ünnepek után.)

És minden szegénysége mellett is vi-
gadott a magyar a hosszú ünnepek alatt.
Rossz volt a termés, milliókat fizetünk az
osztráknak, politikai téren a jogfeladás nagy
vesztése érte, hanem azért vígadott a ma-
gyar. Vigadt bujában, de azért vígadott.
Hej mert nincs okunk öröme! Mindaz,
a miért csaknem egy hosszú évig harcol-
tak a magyar parlament jobbjai — elveszett.
Kormányok buktak, ex-lex-be jutottunk,
azért, hogy a magyar nyelvnek jogát ki-
vívjuk a hadsereg magyar részében és min-
den hiábavalóan bizonyult. Az osztrák ma-
kacsságon és ellenséges érzületen a magyar
aonzet igaz joga szégyenletes hajótörést
szonvedett.

Ilyen szomorú új esztendeje volt és
van a magyarnak! Maholnap aztán vége
lesz az ex-lex-nek. A fegyvert a melyet jo-
gaink kivívásáért használtunk — a magyar
parlament többségének jóvoltából — átveszi
az osztrák, jobban mondva az osztrák-párt,
hogy a nemzet ellen fordítsa. Az adófize-
tést megtagadtuk abban a hitben, hogy
nyelvünk jogosultságát nyerjük meg, de a
küzdők hirtelen leszereltek. Most asztán jön
a leszámolás. A kormány hatalom siet az ön-
vagyát kielégíteni. Pénz kell a hadsereg-
nek. Új ágyuk, új felszerelések.

Ehez meg fog érkezni a czivillista fel-
emelés. Ez is szép kis összeget követel. És
a millióknak pedig be kell folyni. A végre-
hajtókban ebben az esztendőben dus aratás-
uk lesz. Még szaporítani is kell őket, hogy
elbírhák a sok munkát, a mely által préselni
kell a pénzt.

Ilyen szomorú helyzetben talált az új-
esztendő. A kílátás még szomorubb. Hanem
azért az ünnepek alatt sokat vígadott a ma-
gyar. De hát olyan a természete: sirva vígad.

(Színházézés.)

A nagyszabású katasztrófák számához,
jelentékeny számmal járunk a színházak.
E hét története egy borzalmas katasztrófa-
val gondoskodott. Chicagóból jelentik, hogy
ott rettenetes katasztrófa történt. Egy nagy
fénnel és állítólag a modern technikai viv-
mányok figyelembe vételével épült nagy
méretű színház előadás alatt kigyult és köz-
zel ezer főre ment az asszony, férfi és gyer-
mek lett a gyorsan harapódzó lángok mar-
taléka.

Az ember megdöbben, a mikor hírt

hallja egy ilyen borzasztó szerencsétlenség-
nek. De aztán hamar feled is. Ismét töri,
magát, hogy a színházi előadásoknak tanuja
legyen. Pedig úgy látszik, hogy minden
színházi előadás alatt a tűzhalál veszélye
nincs kizárva.

Hát mit szóljunk a mi rozzant színhá-
zunkhoz, a hol a modernbe berendezésnek
híre, hamva sincs, de a gyulékony anyagok
egész sokasága hemzseg a színpadon. A néző-
tér is kifogástalanul gyulékony anyagok hal-
maza. Elgondolni is hátborzongató, hogy egy
véletlen szerencsétlenség milyen siralmas ka-
tasztrófát idézhetne elő ott, a hol tűzrendé-
szeti szempontból is kezdetleges állapotok
vannak.

A chicagói katasztrófa szomorú „me-
mento mori”. A kolozsvári színház újrapéte-
sének terve nem odázható már tovább. Tenni
kell valamit. Chicagó messze van, de mégis
jobb azon a példán okulni, a melyik tőlünk
messzire esik.

Borzasztó színházi katasztrófa.

Főlezer ember tűzhalála.

Az Iroquois-színház égése.

A Ringszínház katasztrófája óta, az
egész világon nem volt olyan nagymérvű
és borzalmaságban rémítő színházi katasz-
trófa, mint amelynek tegnap színhelye volt
a chicagói Iroquois-színház. Egy szikra pat-
tant ki valahol a színpadon. Egy szikra, a
mely egyébkor ártatlan, egy pillanat alatt
elalszik, most kövér tápláló talajra talált és
mohó falánksággal emésztette a színháznál
bőven létező gyulékony anyagot.

A részletek valóban oly rettenetesek,
hogy az ember elfogódik ily borzasztó isten-
ítélet hallatára.

A chicagói színház, mely a párisi Vig
Opera mintájára, a legmodernebb igények-
nek megfelelő kényelemmel és annak óva-
tossági rendszere szerint készült, katasztró-
fájával hatalmas figyelemzetűl szolgált. Új,
nagy, biztonsági felszerelésekkel ellátott
épületben, egy hitvány szikra, néhány perc
alatt a legborzasztóbb halállal tud elpusztí-
tani és száz ártatlan embert.

Egy távirat körülbelül ötszáz halott-
ról szól, a másik pedig 637 halotról tesz
említést. Irtozatos kép volt az! Iszonyu ha-
lálordítás, állatias kűzködés imbolygott a
színház füstjében. Férfiak a nőket és
gyermeket kímélet nélkül taposták,
tépték, hogy pusza életüket megment-
hessék.

De nem sokat használt. Akik előre tör-
tek vad elszántsággal, azokat is elég ideje-
korán utólrta a gyilkos füst, vagy a láng,
hogy meg ne menthessék életüket.

Is a rettenetes helyzetben a tűzoltó-
ság teljesen tehetetlen volt. A mentés már
csak arra szorítkozhatott, hogy az elégett
hullákat kihordja a halál borzalmas házából.

A nagy városban a tűz gyorsaságával
terjedt el a rémítő hír:

— Ég az Iroquois-színház!!

Egész Chicago ott volt rövid idő lefor-
gásával a tűznél. A színház tetőzetéből to-
ronymagasságra csúsztak föl a lángok. Az
ablakokból, a tűz borzalmasságtól örült
alakok kiugráltak, de összezuódtak a kö-
vezeten, mert a mentőponyvák ott is kes-
kenyeknek bizonyultak.

Színretrédtől, iszonyu jelenetek játszó-
daltak le a tűz színhelyén.

Apa a gyermekeért, férj a feleségéért,
gyermek a szüleiért jajongtak a kétség-
beesés retentő siránkozásával.

De vigasztalásukat nem találhatták,
mert mikor az ablakokból is kicsapott a vér-
piros, puszító láng, akkor elveszett minden
remény arra nézve, hogy a bentrekedt szo-
rencsétlenség megmenekedhessenek.

Chicagóban most nagy gyász van. Sok
ártatlan teremés vesztett oda, csak azért,
mert a színházban nem hajtották végre a
legmészszebbmő óvatossági szabályokat.

Ujabb táviratok szerint:

A City-rendőség 537 halotról
tesz jelentést, míg a reggeli lapok 562
halottat és 45 sebesültet jeleznek.

Chicagóból és New-Yorkból Lon-
donba érkezett magánjelentések szerint,
a tűzkatasztrófa áldozatainak száma
meghaladja a hatszázat. A romok el-
takarítása nehezen megy, mert félő,
hogy az egész épület bedől.

London, decz. 31.

Chicagóból táviratozzák, hogy a halot-
tak száma 392, többé-kevésbé sulyosan
pedig 500-nál többen sebesültek meg. Ez a
hivatalosan megállapított szám.

A színpadon éppen „Az ifjabb kéksza-
kállu herceg” című látványos darab más-
odik felvonása folyt. Délutáni előadás volt,
a mely két órák szokott kezdődni és ötig
tart, s a melynek közönsége legnagyobb-
részt nőkből és gyermekekből telik ki. A
színpadon egy oktettet énekeltek

Valószínű, hogy a katasztrófát a villamos vezetékek rövid zárata okozta, de állítólag úgy keletkezett a tűzveszedelem, — hogy a szinpad baloldalán, a hol az ügyelő asztala állott, egy acetylén-lámpás fölrobant.

A legett Iroquois-színház az idén november 23-án nyitott meg. A nézőtérben 1700 ülőhely volt, s a színház összesen 200.000 font sterlingbe került, ennek a felét az építkezést emésztette föl. A színház egy vállalkozó részvénytársaságnak tulajdona.

Mikor novemberben a megnyitásra az engedélyt megadták, a bizottság a színház a modern követelményeknek megfelelőnek találta. A nézőtérrel 12 lépcső és kijárat nyílik a foyerba.

Az Iroquois-színház két év előtt épült a régi Columbia-színház helyén, a Michigan-tószomszédságában. A chicagói tiz színház közt ez volt a legmodernebb és legnagyobb.

Minden héten más-más társaság vendégszerepelt benne, new-yorki és északamerikai városok színházainak társulatai, magának az Iroquoisnak nem volt saját társulata.

Az elpusztult színházban naponként 2 előadást szoktak tartani, d. u. 2—5-ig és este 8—11-ig.

A színház épületének egyik emeletén (az Iroquois négy emeletes palota) egy politikai egyesület helyisége volt.

Szemtanuk mondják, hogy az Iroquois-színház mindan modern felszerelése ellenére valószínűleg tüzfészék volt.

Egy újabb tudósítás szerint a katasztrófa következőleg történt:

Az Iroquois-színház második felvonás közben gyuladt ki. Amidőn a lángok felcsaptak, a tüzkialtató pánikot idézett elő. Az egész közönség vad küzdelemben tört a kijáratok felé, miközben az elájultakat letiporták. A legfelső karzatról senki sem menekülhetett meg. Azt állították, hogy a színház mindan felszerelése ellenére valószínűleg tüzfészék volt.

Egy újabb tudósítás szerint a katasztrófa következőleg történt:

Az Iroquois-színház második felvonás közben gyuladt ki. Amidőn a lángok felcsaptak, a tüzkialtató pánikot idézett elő. Az egész közönség vad küzdelemben tört a kijáratok felé, miközben az elájultakat letiporták. A legfelső karzatról senki sem menekülhetett meg. Azt állították, hogy a színház mindan felszerelése ellenére valószínűleg tüzfészék volt.

Folytatódj jelentik, hogy első pillanathban a bennégették számát legalább 200-ra becsülték. A tüzoltóság főnöke azt hiszi, hogy 3—500 holttest van az első emeleti karzaton. A rendőrség 500-ra becsüli a halottak és sebesültek számát.

A tüzoltók a hágesőiták a második karzati fogták fel, ahol száronyi látvány tárult előjük. A holttestek halomszámra feküdtek egymás fölött. Több eszméletlen embert sikerült kihúzni a hullák közül. A legtöbb holttest a második emeletre vezető legelső legalos fokain volt. Azonnal 50 orvos és betegápoló jelent meg. Miután több száz holttestet szállítottak a halottasházakba, ezek úgy megtelek, hogy többet nem lehetett elhelyezni. Néhány művész meg tudott menekülni, de sokat szenvedtek a hidegtől, mert könnyű színházi öltözetben voltak és a hőmérő nulla alatt állott.

Gazdaság.

Uj állatszámllálás.

A magyar állattenyésztés a virulás rendkívüli korszakát éli. Olyan nagy a kereslet Ausztriából, Németországból, Svájcából

és más államokból s olyan példátlan áratok fizetnek a magyar tenyésztőknek, hogy az ijedősebbek már oda vannak a félelemtől.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési szakosztálya tudvaleg nemrégiben foglalkozott azokkal a riasztó hírekkel, amelyek arról szólnak, hogy a magyar szarvasmarha állomány létszáma évről-évre csökken. A szakosztály beható vita után arra a megállapodásra jutott, hogy nem lát semmi komoly veszedelmet, mégis a közvélemény megnyugtására s a magyar szarvasmarhatenyésztés fontartása érdekében szükségesnek tartja hogy a földmivelési miniszter 1904-ben rendelje el az új állatösszeírást.

Ez irányban fölterjesztést is intézett a kormányhoz s hogy állásfoglalásának annál nagyobb nyomtatéka legyen, újabban átiratot intézett valamennyi gazdasági egyesülethez, amelyben felkéri azokat, hogy hasonló felterjesztéssel éljenek, illetőleg fogadják el az O. M. G. E. álláspontját s azokat az óvintézkedéseket, melyek a borjú és növendékállatok pusztítását megakadályozni hivatva vannak, szintén kérjék. Ilyen a huszvizsgálati szabályrendeletnek módosítása, hogy borjú és növendékállatok husát csak külön mérszárszékben szabad árusítani. Szükségesnek tartja továbbá az O. M. G. E. az állatdíjazás-okra szánt össze; jelentékeny felemelést, az apaállatok kedvezményes kiosztásánál megnyilatkozó kívánságok figyelembe vételét, az eddigi kedvezmény további fenntartását egyes tenyészkütelekben az eddigi tenyészirány megváltoztatásának megengedését, a meglevő legelők fentartását, továbbá az 1894. évi XII. törvényekit idevonatkozó határozatainak végrehajtását. A most szétküldött felhívásban az O. M. G. E. kéri a gazdasági egyesületeket, hogy e javaslatokat mind tegyék magukévé s azok teljesítésére szintén kérjék fel a földmivelésügyi kormányt.

Választási visszaélések.

Utóhangok.

Kolozsvár, jan. 2.

Hogy a napokban megejtett városi képviselő-választások formai korrektségéhez sok szó fér, tanúságai ennek az „Ellenzék” és az „Ujság” hasábjain közreadott utóhangok. Sehol soha nem észleltettük oly hamisítatlan mérvben a választások „tisztaságát” jellemző fogásokat, visszaéléseket, raffinátlátnál raffínabb kijátszásokat, mint ezuttal. A részletekre nem térek ki. Hanem az mégis föltétlenül elítélendő, hogy az atyaiság gyakoroljon pressziót saját rokonaira, vagy hogy jelöltje érdekében kompromisszumot kössön a másik párt választóival olyformán, hogy az egyik párt a másik pártnak választott hasonló szívségű biztosításait a saját jelöltjeinek megnyerje. Pedig ez is előfordult, akármilyen operettszerűnek hangozzék.

Ezekután én is ama véleményen vagyok, hogy e körülmények figyelembe tartásával az „önmagára való szavazás ildomos vagy ildomtalan voltáról vitakozni — igazán naiv igyekezet.”

És naiv igyekezetnek marad ez mindaddig, míg csak valamelyes reformokkal nem biztosítjuk az igazán tiszta és minden megtevésztől ment választásoknak menetét.

Szerintem az esetleg megejtendő újításokat ezekre a súlypontokra kellene fektetnünk:

1. A visszaélések kiküszöbölésének biztosíthatására előszörban szükségesnek tartom, hogy az ellenőrző bizottságok erre a célra elfekvő és rubrikázott könyvbe a választó személyesen írja be jelöltjének nevét.

2. Tiltassék meg (és ez a tilalom ellenőriztessék is), hogy valamelyik szavazóöködülával valakinek a neve egy másik jelölt érdekében törölhető legyen. Ha nem tessék az idegen szavazó-lap névsora, ne csorbitsák, de semmisítsék meg.

A magam részéről, míg ilyen és ehhez hasonló megszigorításokkal nem igyekszünk biztosítani a választások tisztaságát, becstelenséget és így férfiaságát is, a mostani rendszer jelenben folyó tisztújításokat csak haszontalan, felnöttekhez nem illő és a legtöbb visszaélés melegeggyát nyújtó „nyer-mek-választósi komédiának” tartom.

B. E. S.

Uj évi üdvözetek.

A kolozsvári kir. itélőtáblán.

Általános szokás mindenik hivatali testületnél az, hogy az új év küszöbén testületileg keressék föl hivatali főnökeiket, hogy szerencse kívánataikat tolmácsolják.

A hivatali főnök iránti tisztelet, a testületi összetartás hozza rendszerint össze az egyes hivatalos testületek tagjait ily ünnepélyes alkalommal, de ez ünnepély nemcsak külső, hanem belső fényével is kétségteleen csak akkor bírhat, ha az üdvözlő főnök iránt a hivatali testület tagjai nemcsak tisztelettel viselkednek, hanem szíveikben a főnök iránti szeretet is lakozik.

Lélekemelő látvány egy szeretettel övezett hivatali főnök szívából eredő üdvözlés, midőn az elhangzott szavakból, a dörgő éltetőbél felcsillan a szeretett fénye.

Ily ünnepély folyt le az új év első napján a kolozsvári kir. itélőtáblánál. A kolozsvári kir. itélőtábla és a kolozsvári kir. főügyészség összes tagjai az igazságügyi palota táblái dísztermében üdvözlözték az új év küszöbén Fekete Gábort, a kolozsvári kir. itélőtábla érdemes és szeretett elnökét.

Az ünnepi szónok, Heppes Miklós, kir. itélőtáblai tanácselnök, a következőleg üdvözlötte a tábla elnökét:

Méltóságos Elnök Ur!

Mióta e tábla vezetését átvette, a kilenczedik évforduló köszöntött be és mi hasonló alkalomból kilencedikszer jelenünk meg, hogy e tábla és a velünk együtt érző kir. főügyészség tagjai nevében üdvözlőljük.

Örömmel látjuk, hogy a kilencz év folyamán Méltóságodat csak a tavasz derűjében és a nyár melegeben éltette, az ősz dera és a tél zordonsága nyomtalanul tűnt el felette, mert testi és szellemi erejének teljességében és azon lelki üdeségben áll előttünk, mint mikor először lépett köznök; a kilencz év küzdelmes lefolyása Méltóságodról ítélve, tegnapra változott, mintha a kilencz év összege tegnapról mára virradt volna.

E büvös erő itka hitünk szerint a családi boldogság és abban meglegedés, a kötelesség teljesítésében a tudáson alapuló munkaerő s munkakedv és jó szívével mindenkit átölelő emberszeretet.

Legyen szabad kijelenteni, hogy élete ezen dísz-növényekkel teltetett kertjébe, melynek mi nap-nap után megnyugvással szemlélő voltunk, magunk részéről csak az őszinte tisztelet, nagyrabecsülés és igaz szeretet érzelmek magvait hintettük, ezeknek szívünkhez fűződött szálai vertek pázsitként gyökertek.

Ezek az érzelmek indítottak a mával beköszöntött új év hajnalán Méltóságod elé, hogy biztosítsuk azok változhatatlanságát, a munkatársi hű és buzgó kötelesség teljesítéséről kérjük nagyrabecsült szeretetét, jóindulatát azon szívűből jövő óhajunkkal:

hogy Isten családja boldogítására, a magyar igazságügy hasznára, barátai és tisztelői igaz öröme — ez újévben is szellemi és testi erejének teljes épségében, meglegedetten, boldogan és örömben éltesse! (Eljenzés.)

Az üdvözlő beszédre Fekete Gábor kir. itélőtáblai elnök a következőleg válaszolt:

Méltóságos Tanácselnök Ur! Tisztelt Uram!

Köszönöm az új év alkalmából szíves megemlékezésüket, kartársi és baráti hajlamainak ezuttal is nyilvánítását úgy a kir. itélőtábla tagjainak, mint a velünk mindig együtt érző és a szerint viselkedő főügyész uraknak.

Amint az évek haladnak, mi, a kiket a sorban a hosszas szolgálat után már előre toltak, annál inkább tudjuk értékelni a pályatársak jóindulatát és ragaszkodását, amint lassanként mind inkább látjuk fogyni azokat számát, akikkel együtt indultunk az élet küzdelmeire, s szaporodni az ifjabb gárdát, akiket velünk csak a hivatás közössége hozott egy csoportba, mert ha az újabb kor eszméitől áthatott fiatalabb nemzedék úgy találja, hogy mi az öregebbek is tudunk meg lelkiesedni azon közös ideálokért, a melyek a bíró és hazafit át kell, hogy hassák, ha ezekben még vezérekül ismernek el, ez jól eső, megnyugtató érzéssel tölt el bennünket arra nézve, hogy még nem hullott ki kezünkől a zászló, hogy még nem kondukt meg felettünk a vész harang, az intő szózat, hogy itt az elmenetel ideje, hogy át

igazságtalan, Malvina soha sem számított olyasmire; hogy tehetne volna? — mondja Tusi szemrehányólag.

— Nem, nem, ő nem számított arra; Malvina nagyon kedves. Azonban, természetesen, hogy ő nem busul. De éppen Guynak való feleség. Befolyása van rá és őt a helyes irányban fogja tartani. Kigondolta volna, hogy a czim Guyre fog szálni! — mondja kicsinylőleg.

— Anyám, édes anyám! Maga úgy beszél, mintha gyüllölne Guyt.

— Édes Tusi, az anya bajosan tudná bármelyik gyermekét gyüllölni, de némelyik azok közül, közelebb van a szíve gyökereéhez, mint a másik. Guy mindig távolabb állott tőlem, mint a többiek. Ő oly önző és érzéketlen.

— Ő többet érez, mint a mennyit érezni látszik — mormogja Tusi. Ő imádja Malvinát.

— Természetesen — Malvina kedves, szép, gazdag; Malvina az ő saját fontosságának az érzését fokozza. Guy soha sem imádta volna őt, ha szegény leány lett volna.

— Tudom — tudom, — hagyja helybe Tusi elgondolkozva; de, anyám, Guynak igazán nem volt módjában regényesnek lenni; neki gazdag feleségre volt szüksége.

— Vagy dolgozni kellett volna — mondja Lady Batterbrook szigorú hangon; soha sem ismertem senkit, a ki hajlandóbb lett volna az életet könnyedén venni, mint Guy. Most már képes lesz azt tenni. Ő nagyon bölcs — nagyon; a felesége pénze segítségével lesz a világban rangjához illőleg fellépni és a család régi fényét helyreállítani. — Vajjon az amerikai „ő lady-sága” mit fog a mi ócska butorainkkal tenni? — és körülnézve azon székeket és asztalokat, melyek eseménytelen asszonykorában örömeinek és bánatának a néma tanúi voltak, azt teszi utána. Valószínűleg egy nagy örömtüzet csináltat belőlük a pázsiton.

(Folyt. köv.)

kell adni a vezérőlc pácát, hogy már be-tölthetők elhivatásunkat.

Igyekszik fogok szíves jó indulatukat, ragaszkodásukat küzdelmeim legbecesebb talizmánját megőrizni, amely erőt ad, fokozza munkakedvetem, emeli kitartásomat s így még remélhetem, hogy meg fogok felelni tudni elhivatásomnak.

Köszönöm eddigi becses támogatásukat, amely az elmúlt évek sokszor telemel, sokszor lehanguló izgalmas napjaiban sem lankadt, bizonyítékul annak, hogy a magyar jogszolgáltatás tényezői rendületlenül megmaradnak hivatásuk teljesítése körüli buzgalmaiban s kitartó tevékenységükben úgy hazafias érzésük lázas lüktetése, mint anyagi érdekeiket érintő események között is.

Ezek tanúi azok, hogy a magyar bíróságok tagjai úgy hazafias magatartás, mint a kötelesség teljesítés tekintetében a legfokozottabb legeseményibb kívánságoknak is megfelelnek.

Midőn ezen érzelmeknek kifejezést adok s kérem, hogy továbbra is tisztárai jóindulatukkal támogatni szíveskedjenek, a magam részéről is viszont az új év alkalmából mindnyájuknak a lehető legjobbakat: állandó jó egészséget és meglegedést kívánok. Hosszasan tartó eljenzés.

A törvényesséknél.

Őszinte meleg ovációban részesítették a törvényessékhöz tartozó tisztviselők bár Szentkereszt Zsigmondot, a kolozsvári törvényesséki elnökét.

Az üdvözlő beszédet dr. Izsekut Gyula bírót tartotta, melyre báró Szentkereszt Zsigmond egy hosszabb beszédben válaszolt, melyben kiterjeszkedett a bíróság működésére s nagy, hatással fejtegette a bíróság feladatát és hivatását.

Zajos eljenzés között végezte be beszédét a minden körben általánosan tisztelt és szeretett elnök.

Az ügyességnél.

Az ügyességnél dr. Csipkés Károly ügyész, a főügyesség részéről pedig Lázár Aurél üdvözlötte Gyárfás László főügyészt.

Az unitárius püspöknél.

Ferencz József unitárius püspöknél tegnap délelőtt számos küldöttség jelent meg, hogy kifejezze az újév alkalmából szerencse-kívánatát.

Az egyházi főtanács részéről Nagy Lajos esperes, kir. tanácsos mondott üdvözlő beszédet, a melyben először is a hazáról emlékezett meg gyönyörűen, aztán méltatta a kiváló püspök érdemeit, a ki egyháza körül örökre feledhetetlen érdemeket szerzett.

Benkő Mihálynál.

Benkő Mihály, a Kolozsvármegyei bank igazgatójánál, mint főgondnoknál nagyszámú küldöttség tiszteletgel a kolozsvári unitárius hitközség részéről.

Péterffy Dénes lelkész tolmácsolta a vallásközönség szerencsekívánatát és elismerését azon érdemekért, a melyeket Benkő Mihály, mint főgondnok, fáradhatatlan munkásságával a kolozsvári egyház körül szerzett.

Az ev. ref. püspöknél.

Ó-év estéjén, templomozás után az egyházközönség presbyteriuma, a teologia és a ref. főgimnázium tanári kara, valamint az igazgató-tanács testületileg tiszteletgel dr. Bartók György püspöknél. A püspököt a tisztelők nevében Kenessey Béla egyhker. főjegyző üdvözlötte.

A p. ü. igazgatóságnál.

A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgató-ságnál, — tekintettel az igazgató családjában előfordult gyászretra, — hivatalos testületi tisztelegés nem volt. A tisztviselők egy ivre irták fel újév alkalmából jókívánatukat.

A vármegyénel.

Kolozsvármegye főispánja előtt dr. Dóza Andre alispán vezetésével a kolozsvári egyh. vezetők letértek a tisztelők. A tisztviselők üdvözlözték az alispán tolmácsolta. Azután az alispánnal egyenkint tisztelegtek a megye tisztviselői.

Az ültetvezetőségnél.

Schandl Mihály távolléte miatt hivatalos tisztelegés nem volt. Az egyes osztályok tisztviselői egyenkint üdvözlöttek osztályfőnökeiket.

A r. k. egyháznál.

Hivatalos testületi tisztelegés nem volt. Bíró Béla apátbenediktus a kolozsvári egyh. vezetők letértek a tisztelők. A tisztviselők üdvözlözték az alispán tolmácsolta. Azután az alispánnal egyenkint tisztelegtek a megye tisztviselői.

A posta igazgatóságnál.

Vuchetich Sándor posta és távírdaigazgató egyenkint keresték fel tisztviselőket s barátait és jóismerőit, hogy jó kívánságaiknak szeretetüknek és tiszteletüknek kifejezést adjanak.

A posta hivatal tagjai az újévi forgalom lebonyolításával úgy le voltak kötve, hogy üdvözlözték tolmácsolására sem maradt idejük. S konstatahatjuk, hogy az új évi fogalmat a kolozsvári posta a legnagyobb rendben kellő időben bonyolította le.

Azért a közönség nevében az elismerést kifejezve ez uton kívánunk nekik b. u. évet.

A 48-as honvédek elnökénél.

Nagy Pál szántalmasos honvédegyleti elnöknel testületileg tisztelegte a honvédelmet választmánya.

A bajtársak szívából eredő jó kívánságát Gámán Zsigmond főhadnagy honvéd egyleti alelnök tolmácsolta.

Ugyanitt egy iven fejezték ki a betegeskedő Szabó Sámuel stb. elnök iránti jó kívánságukat is, melyet valamennyien aláírtak s melyet Nagy Pál szántalmasos nyújtott át. A beteg férfi megilletéssel fogadta a bajtársak szeretetének e gyöngéd megnyilatkozását.

A városházán.

Délelőtt fél 10 órakor a siketnémák és vakok intézetének tanári kara tisztelegte Szvacsina Géza kir. tanácsos, polgármester előtt, mint az iskolák felügyelő bizottságának elnökénél.

Délelőtt 10 órakor Vikol Kálmán h. polgármester, árvaszéki elnök vezetésével megjelent a tisztikar a polgármester üdvözlésére.

D. e. 11 órakor Szvacsina Géza polgármester vezetésével a főispán elő járultak, a hol a polgármester tolmácsolta a tisztikar jókívánatát.

SZÍNHÁZ.

Tót leány. Újév első napján este nem sokan kíváncsítottak a színházba. Almásy kiváló népszínműve jó szereposztással került színre, a színészek kedvvel, buzgalommal igyekeztek megfelelni szerepeik kívánalmainak. Különösen tetszett Lónyai Piroksa, ki kedvesen és aranyos szeretetreméltósággal sürgött-forgott a fehér harisnyás tót zatyafiak között. Pompás alakítás volt Kassai Jankuja, ki e szerepét most játszotta először, de művészi becsávgyal és igazi, elismerésre méltó sikerrel. Jók voltak Szegő és Dezséri.

A baba délután. Andran bájos operettje holnap kerül színre először délutáni előadásban. Károlyi Leóna ezuttal éneklő először Lancelot-ot.

A menyecske holnap este másodszor kerül színre páratlan és hétfőn harmadszor ismét páros bérletben.

Flirt nagysám. Gavault és Berr új társadalmi színműve, mely a Vigszínházban nagy sikert aratott, lesz a jövő hét újdonsága. A rendkívül érdekes és nagyhatású szalondarab kitűnően megírt szerepeit Tólvölgyi Margit, Th. Csige Böske, Szakács, Somlai, Szegő, Mészáros, Bérczi, Mátrai és Dezséri játsszák. A Flirt nagysám bemutatója pénteken lesz.

Bob herczeg 24-szer. Csütörtökön kerül színre a Bob herczeg, mely ezuttal nálunk ritkaságszámba menő jubileumához közeledik. A Bob herczeg 25-ik előadását kiváló módon készült majd megünnepelni az igazgatóság, a mire rá is szolgált az operette, mert példátlanul al a siker, 9 hónap alatt éri meg 25-ik előadását, erősen hangsúlyozzuk, egy eredeti magyar darab.

Aranyvirág. Huszka és Martos új és nem kevésbé nagysikerű operettje, az Aranyvirág betanulását már megkezdte az énekes személyzet. Az Aranyvirág itteni bemutatója e hó 21-én, körülbelül össze fog esni a szerzők első művének, a Bob herczegnek itteni jubilaris, 25-dik előadásával.

Vizkereszt napján, szerdán két előadás lesz. Délután. A postásfiú és huga, este a San-Toy kerülnek színre.

Aranyember-t. Jókai rég nem adott regényes színművét kedden adják.

Heti műsor:

Hétfő: Menyecske.
Kedd: Aranyember.
Szerda d. u.: A postásfiú és huga.
Csütörtök: Bob herczeg.
Péntek: Flirt nagysám.
Szombat: Flirt nagysám.
Vasárnap: Boccaio.
este: Flórika szerelme.

Biasini Mari.

Kolozsvár, jan. 2.

Hiába mosolyognak a helyi érdeklő nagyságok, ez a leány, városunk egyik leg-érdemesebb szülőtte. Annnyal inkább elismerhetjük ezt róla, mert anyagi segítségére nem szorul. Sőt azt hiszem, hogy a Kolozsvári elismerésének obligát palmáját a — diszshrhely nem fogja annak idején igénybe venni. Amilyen szeretetreméltó, szerény leánynak ismerem, föltezem róla, ha megsejténé a diszshrhely merényletet, egyáltalában nem merne meghalni.

Irom pedig ezt a cikket abból az alkalomból, hogy a múlt hetekben a császárvárosban lözengve a Dorotheastrasseban levő Miethe kiállításában legnagyobb meglepetésemre egy néhány pompás képére akadtam. Igen előkelő internationalis társaságban foglalt helyet ez a szerény kolozsvári leány és a legnagyobb tárgyilagossággal konstatahatom, hogy a magyar faj művészetre természetességét újlag fényesen bebizonyította.

Pastelljei már Európa szerte ismereteket. Éles szem, pompás megfigyelés és a technika brilláns virtuozitása jellemzik őt. Vonalaiban erő és határozott biztonság, a magyar ember kevés szavú bőbeszédűségére emlékeztet... Valóban az a legtalálóbb jellemzése egyéniségének.

Bécsben 2 pasztellje és több olajképe van kiállítva. Egyik sem jár a régi taposott utakon. „Az elhagyatott”, az „Olvasó leány”, a „Nevető gyerek” egytől-egyik magán hordozza a Biasini Mari ecsetjének jellemző egyéniségét. Alakjait hatásosan állítja be s ezt a hatást palettájának kevés, de markáns színeivel a fény és árnyék bravúros elosztásával fokozza.

Szinte bámulatos, hogy a legegyszerűbb eszközökkel milyen hatást ér el. Egy „Madonndja” melyet Rapács Rajmund egri kanonok vásárolt meg, a legpompásabb bizonyítéka ennek. A ruha redőjiből csak a naturalisan egyszerű és legtávolabbi sem istenített, szomorú arcz látszik. Semmiszinpadi hatás, semmi rézdrótra emlékeztető glória a Madonna feje fölött. Szeliden néz a gyermek Jézusra és a mistikus világításnak egyetlen sugara vetődik a fejkendő legrészére. De a kritikusan is néma és sz nt áhítat fogja el a kép látására! Egyike legkitűnőbb dolgainak.

Es a rendkívüli eredeti, nyugtalan leány, aki a világban bolyongva keresi az örök eszményt most jött haza Párisból és az ócska család fészékben megpihenve újra elindul bolyongó utjára!

Ki tudja hova, ki tudja merre?? Mi, kisvárosi hangyák sohasem fogjuk megérteni, hogy miért röpül a sas a felhők fölött viharban, hidegben, szélben egyaránt, holott itt lenn, a biztos földön annyi meleg ódu és könnyen kiérdemelhető diszshrhely vagyon...

Lázár Ernő.

Viola.

M. Knightől. Fordította: A m i c a.

Három kötetben. (113)

Harmadik kötet.

Mirtus.

XIV.

</

sz. 6073—903. tkvi.

1306. 2—8

Hirdetmény.

Gyke közre nézve az 1892. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve a §-oknak az 1899. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1899. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1896. XXIX. t. c. 22. §-a alapján történt törlesztések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlesztel kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1904. évi július hó 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlesztel kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1896. XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak eseteiben ide értve az utóbbi §-nak az 1899. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis 1904. évi július hó 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik az 1—2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1899. XXVIII. t. c. 16-ik §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1904. évi július hó 31-ik napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulása után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerűsített másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Miről érdekeltek értesítenek.
A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.
Mócs, 1903. évi december hó 23-án.

Torday Sándor,
kir. bíró.

Hirdetéseket

legelősebban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

Acetylen-Lámpák.

lámpák

lámpák

Szőlőpille Acetylenlámpa.

Automobil- és kerékpár-lámpák.

Éjjeli szántásoknál gőzekre ki-
válóan alkalmasok, mert nappali
fényt adnak. 1904. 1—5

Bárdi József

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 48 sz.

Árjegyzék ingyen. Automobil nagykereskedés.

Michelstädter-féle cipők

tartós, elegáns, elismert olcsó árak.

Raktár:
KOLOZSVÁR,
Mátyás k. tér 11.

Legjobb kaptafa
az „IDEAL“

a cipő eredeti
alakjának fenn-
tartására. —

Az árak a talpa preselve. 1164 17—20 Képes árjegyzék ingyen.

Tervezési iroda! o Építési vállalat!

Bodonyi Rezső

építő, ácsmester és betonépítési vállalkozó

Kolozsvárt, Rudolf-ut 41 sz.

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy
elvállalok mindennemű építési tervezését, telekfel-
méréseket, szakértői vélemények szerkesztését, becsle-
seket stb., valamint leszámolásokat is a legelősebb díj-
zás mellett gyorsan, pontosan és szakszerűen készítek.
Uj építkezések, átalakítások, valamint nedves
lakások gyökere szárazzá tételét és mindenféle beton-
munkálatokat a legelősebb kivitelben jutányosan elő-
állok.

Munkáim jóságáért felelősséget válllok és
egy évig az előforduló javításokat ingyen helyre
állok.

Tervek és költségvetések ingyen is szol-
gálok. — Kérve a n. é. közönség pártfogását maradok
kiváló tisztelettel Bodonyi Rezső.

Ugyanitt a kőműves vagy ácsmesteri vizsgálatra sikerrel
előkészíttetnek.

1192 19—20

Kapható csakis el-
sőrangú üzletekben
és kávéházakban.

Nagybani főelárúító: Brázy
Kálmán Budapest. Lera-
kat Aradon Fejér Gyula
özégnél.

Lucca Társaság
Hamburgban.

Vezér-képviselőség
Magyarország részére:

HIRSCH és PERL
Budapest.

V. Szabadság-tér 6.
Telefon 38—60 sz.

Kapható Kolozsváron:
Szele Márton, Kónya Sándor

1118 özegeknél. 6—8

Lucca

a likörök királya,
az előkelőség kedvence.

Kapható Kolozsváron:
Szele Márton, Kónya Sándor

1118 özegeknél. 6—8

Lucca

a likörök királya,
az előkelőség kedvence.

Kapható Kolozsváron:
Szele Márton, Kónya Sándor

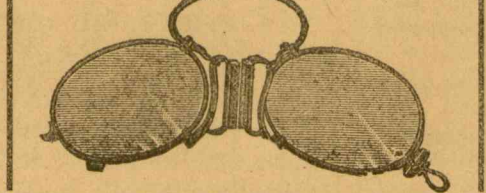
1118 özegeknél. 6—8

Szemüvegethasználok figyelmébe.

BOSKOVITZ A.

látzerész és szemüveg-specialista

Kolozsvár, Wesselenyi H. utca 4.

Csakis helyesen választott és szakértői kéz-
től kapott szemüvegek tartják fenn és erős-
sítik a látóképességet. Ilyen a szemnek tö-
kéletesen megfelelő szemüvegek és civikerek
csak BOSKOVITZ A. Erdély legre-
gibb, okleveles optikai üzletében kaphatók.
A kornak a megjelölése, valamint annak
feltüntetése, hogy mióta viselt az illető szem-
üveget elegendő, hogy vidékre is egy tel-
jesen megfelelő szemüveget kezesség mel-
lett elküldhessek.

Dus raktárban a legkiválóbb párizsi
színházi csövek 5 főtől felfelé kapha-
tók. Mindennemű pontosan működő hőmérő,
különböző nagyságú és kipróbált Holst-
terik-barometerek. A hadserög részére tábori
látócsövek, kompaszok, currimeterek, auto-
mobil szemüvegek versonyiképes áron besze-
rezhetők. Minden e szakba vágó javítások
pontosan és lelkiismeretesen eszközöltenek.

1126 9—9

Egy 35 éves, szorgalmas gazdatiszt, Kolozsvárt vagy
vidéken, gazdatiszt, raktárnoki vagy bármiféle hozzá-
illó állást elfogad. Érti a szőlő új rendszeresítését,
mit kitűnő bizonyítványai igazolnak. Az ismeretlen-
ség hiányában becses pártfogást kér. A felesége ki-
tűnően főz, együtt vagy külön is szolgálatba lép-
hetnek azonnal, vagy később, 1000 korona övadékot
előrelefizet. Czim: Vasut-utca 10. Simon Dániel. 1301

Feltűnő eredmény! Általános megelégedés!

T. cz. Van szerencsém értesíteni, hogy T. cz.
háziag készítenő igen jó

likörök és rumok

előállítására kitűnő francia likör és rum aromákat
hozok forgalomba, melyeket 1 liter likör vagy rum ké-
szítéséhez való adagokban árusítok. Készítse: gyors,
olcsó és tiszt! Használati utasítás minden üvegen van.

Bürger Frigyes

drogueria és illatszer ke-
reskedő Mátyás király-tér,

Allasch, Benedictiner, Császárkörte

Anisette, Curacao, Kávé (Mokka)

Ananas, Rózsá, Rum Jamaika

Barack, Rum Ananász

Chartreuse, Kömény, Vanília

Maraschino, 1206 22—100

Magyar fém és lámpaáru-gyár

részvénytársaság gyári raktára

Kolozsvárt, Mátyáskir.-tér 15 sz.

1233 Gyár Budapest, Kőbányán. 16—16

Ajánlja gyártmányait: Pompás
csillárok, asztali- és függő-
lámpákat, valamint egyszerű
lámpákat közönséges használatra.

VILLANY - csillárokat,

állványok, íróasztali be-
rendezések, gyertyatartó-
kat stb stb.

legmérsékeli-
tebb gyári
árak mellett.

Ugyanott kapható valódi amerikai
o petroleum, „Király-olaj“ o
mely kizárólag e gyár számára
gyártatik, tisztá, szagtalan és ro-
banthatatlan. — Helyben minden
mennyiség — házhoz szállítható.

Évtizedek óta nagy sikerrel használ-
tatik csúsz és közönség ellen a
Kriegner-féle

REPARATOR

Törvényesen védve. A Szt.-Rókus kör-
házban 136 eset közül 129 esetben
teljes gyógyulást eredményezett.

Nagy üveg ára 2 kor.

Kis üveg ára 1 kor.

Kapható a gyógyszerárakban Után-
zatoktól óvakodjunk.

Legtökéletesebb arcztisztító
és szépitő szerek! Hatásuk es-
dás és biztos.

AKÁCIA-CRÉM

E világhírű akácia-arozkenőcs nem
ártalmatlan, sem higanyt, sem ól-
mot nem tartalmaz; minden arcot üdít,
frissít és szépit. Törvényesen védve.
Igazi uróknak egyedül kedvelt pi-
perozikot az

AKÁCIA

Vérszegénység, étvágytalanság,
sápkór, idegesség gyógyítására és
gyenge gyermekek erősítésére a leg-
hatásosabb készítmény a Kriegner-féle

Tokaji China vasbor

E nagyon kellemes ízű ital kiváló
sajátságait az orsz. egészségügyi ta-
nács is méltatta s ajánlásra a belügy-
minisztérium engedéllyel látta el.
Nagy üveg 6 kor. Kis üveg 3.20 kor.

Főraktár: 1154 10—20

KORONA-Gyógyszertár

Budapest, VIII. Kálvin-tér.

Kapható gyógyszerárakban, de tessék mindig
Kriegner-féle kéri. Postai szétküldés naponta.

UJ KÁLYHA-GYÁR.

Bátorkodom a nagyérdemű közönségnek becses tudomására
hozni, hogy saját telkemen, Magyar-utca 16. szám alatt a mai
kor igényeinek teljesen megfelelő

kályha gyárat

1225 3—x
építettem, a hol is kályhákat a legszebb, legmodernebb kivitelben
és színben is készítek, ugyszintén Toracotta (építkezési díszeket)
és Schamot téglákat is. Gyáramban bármely építkezési díszeket
és kályhákat rajz után is és bármely nagyságban és kivitelben
gyorsan és pontosan elkészítek, úgy, hogy a legkényesebb igé-
nyeknek is képes vagyok megfelelni.

Ugynevezett ó-német kemencze
26—1000 frtig. Dánél kemencze
15—60 frtig. — Főz kemencze
40—600 f.ig. Kiváló tisztelettel
00 Kozel F. József, 00
kályha-gyáros.

Elsőrendű Lupényi

köszenet

szállítók mm.-ként K. 290.
Nagyobb szállításoknál
ármérséklés!

WINTER J.

Ferencz József-ut 18 sz.
Telefon 457. 1263 5—8

Irodaszolgai, házmesteri

vagy bármilyen állásra ajánlkozok egy
jó bizonyítványokkal rendelkező csalá-
dos ember. Czime: S. I. Krizbai-u. 16.

Pénzt,

sok pénzt,

havonként 1000 koronáig ke-
reshet mindenki tiszteleg-
sen minden sz. kisméret nélkül.

Küldje be címét E. 395 je-
lige alatt a következő címre:
A n n e n - A b t e l l u n g d e s
„MERKUR“ Mannheim.

A kölcsönök teljes összegben (1000) Kor. készpénzben fizetnek ki. — Magasabb kamatozásu be-
kelezett kölcsönök Konverziója illetékmentes.

Olesó kamatozásu törlesztő kölcsönöket nyújt hosszabb-
rövidebb időtartamra

Erdélyrészi Magyar Jelzáloghitelbank Részvénytársaság

Iroda: az emeleten. KOLOZSVÁRT, Rozsa-utca 1. Iroda: az emeleten.

Földbirtokok és bérházakra 400 koronától felfelé bármily magas összegig.

A kölcsönfolyamodványokhoz melléklendők:

a) Földbirtoknál a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített katasz-
teri birtokiv, b) Bérházaknál a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat a hitelesi-
tett házberjöveldelmi vallomás, vagy eredeti bérszerződések, továbbá lehetőleg
az épület vázrajza, c) Építendő vagy épülő bérházaknál a legutóbbi hitelesített
telekkönyvi kivonat, továbbá az épület terve és költségvetése. Kolozsvári házköl-
csönöknél a becselési eljárás díjmentes. Részletes tájékoztatóval és mindennemű uta-
sítással szívesen szolgál az Igazgatóság. Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Olesó törlesztő kölcsönök 400 koronától felfelé. — Kézi zálogkölcsönök árakra, ezüst-arany
neműekre és értékpapírokra.

531 32—35

Uj üzlet. 1112 Előnyomda. 10—10 Uj üzlet.

NEUMANNKÁROLY ÉS TÁRSA

női kalap-, pipere-, kézimunka és szabókellékek raktára.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát: himzések, monogramok, kalapalaki-
női kalap, pipere, kész, kezdett és tások, gyászkalapok, színházi főkötő
előnyomtatott munkák. Színes, fehér rövid idő alatt olcsón elkészíttetnek.

Uj üzlet! Kiterjedt nagy raktár belésaruk és szabó-kellékekben. Uj üzlet!

Horgoló-, kötő- és himzőselymek

* és pamutok nagy raktára. *

Főüzlet: Mátás király-tér 17. KOLOZSVÁRT, Deák Főüzlet: Ferencz-u. 10.

Uj üzlet. 1112 Előnyomda. 10—10 Uj üzlet.

Pénz! Pénz! Pénz!

Alólírott vállalat az ország első pénzintézeteivel állván összeköttetésbe

LEGELŐNYÖSEBB feltételek ESZKÖZÖL továbbá személyi

és legelősebb kamatlat mellett hitelt is, kezesekkel 5--10 évi

eszközöl kölcsönöket földbir- kötelezvényre.

tokokra és épületekre, 10—70

évi időtartamra 2⁰/₁₀₀—5³/₁₀₀ -al.

Bővebb felvilágosítással válaszbellyeg

ellenében szívesen szolgál

1235 4—x

„PECUNIA“ HITELVÁLLALAT

NAGY-SZEBEN. *